

נמשיך לשלם ביוקר? הדיון הסודי שבו ניסו להמשיך ולנגוס לנו בפנסיה

רגולטורים, אנשי עסקים ואקדמיה דנו אתמול בפורום "שווי הוגן" בגובה דמי הניהול שמשלם הציבור על החיסכון בפנסיה – ולחצו על רשות שוק ההון לא לצמצם אותם • משה קאשי, לובי 99: "לראשונה ראיתי כל-כך הרבה אנשים מהשוק החופשי, שכולם היו נגד שקיפות והתנגדו לומר לציבור כמה הוא באמת משלם על המוצר שהוא צורך" • ג'ניה וולנסקי

המלצות הנוגעות לחיסכון הפנסיוני של כולנו

המלצות העיקריות של ועדת יפה בנוגע להוצאות הישירות

1	שינוי מבנה דמי הניהול – כך שהחוסך יראה מחיר אחיד וידוע מראש (שיחושב כשיעור מהצבירה)
2	שיפור שקיפות המידע בנוגע לתשואות של קרנות ההשקעה הלא סחירות
3	מתן אפשרות לגופים המוסדיים להקים מסלולי השקעה עם דמי ניהול מבוססי ביצועים ומסלולי השקעה עוקבי מדדים, בעלות נמוכה
4	שיפור הליכי ההחלטה של ועדות ההשקעה בגופים המוסדיים בכל הנוגע להשקעה בקרנות לא סחירות

משה ברקת, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. יציג את מסקנותיו באפריל צילום: עופר עברי

האם הציבור ימשיך לשלם ביוקר על ניהול כספי הפנסיה שלו? בפורום שהתכנס אתמול באוניברסיטת רייכמן כדי לדון בהמלצות ועדת יפה שעיסקו בנושא ההוצאות הישירות, הפעילו גורמים מהתעשייה לחץ משמעותי על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון שלא לאמץ את ההמלצות או לעקור מתוכן. מדובר בפורום "שווי הוגן", שבו לאנשי אקדמיה, אנשי עסקים ורגולטורים, שדנים בסוגיות החמות בשוק ההון – ואתמול נבחרו בדיון גם נציגים של גופים מוסדיים וקרנות השקעה פרטיות. נושא ההוצאות הישירות רלוונטי לכל אחד מהציבור, שכן אלה הם למעשה דמי ניהול נוספים שאותם גובים גופי החיסכון לטווח ארוך, מעבר לדמי הניהול השוטפים שמשלמים החוסכים. דמי הניהול הללו נגבים עבור ניהול היציגים שרוכש מנהל השקעות בגוף מוסדי לחלק מכספי הפנסיה, והם מוגבלים, נכון להיום, ל-0.25% מהסכום הצבור.

רון לכל הטענות שהועלו בדיון הוא שקיפות: "השוק הוא תחרותי וחסמי המעבר הם נמוכים, כך שהשקיות תמיד תתרום לצדך". לדבריו, הוא הופתע לראות את קרנות ההשקעה בדיון: "מה להם ולכספי החוסכים? יש להם אינטרס אחד, לקבל כמה שיותר כסף על הניהול שלהם". בתחילת אפריל צפוי משה ברקת, הממונה על שוק ההון, בייטוח וחסכון, להציג את מסקנותיו הסופיות בכל מה שקשור להוצאות הישירות בפני ועדת הכספים של הכנסת. במהלך הדיון הביע ברקת נכונות לאמץ את המלצות ועדת יפה במלואן, אך ציין כי במקומות בהם יהיו בעיות יישומיות, ימצאו לכך התאמות. השאלה אם התאמות הללו לא ירוקנו את המלצות הוועדה מתוכן.

לחוסך מספר אחד, כדי שידע כמה הוא משלם וישווה את זה אל מול התשואה שהוא מקבל". לא פלא שהגופים המוסדיים, ובפרט קרנות ההשקעה, שהיו בדיון טענו שאין מקום לאמץ את מסקנות הוועדה – שכן בסופו של יום מדובר בלא מעט כסף. סך הנכסים שמנהלים הגופים המוסדיים הוא 1.46 טריליון שקל, ומיליארד שקל משולמים כדמי ניהול היציגיים מדי שנה. קאשי הוסיף וציין כי בין הטיעונים שהועלו בדיון היו כי יישום המלצות ימנע מהיגופים המוסדיים להורים כסף לקרנות השקעה, שעל פי מחקרים מסוימים תורמות לתשואה. הועלו גם טיעונים שהגוף המוסדי ינסה לחסוך עלויות – מה שיפגע בתשואה. לדבריו, הפת-

יש לשפר את שקיפות המידע, ואת יכולות הפיקוח של רשות שוק ההון בנושא. "זו הפעם הראשונה שראיתי כל כך הרבה אנשים מהשוק החופשי, אנשי שוק ההון, החל ממנהלי השקעות, דרך רגולטורים ומשפטנים – שכולם היו נגד שקיפות והתנגדו לומר לציבור כמה הוא באמת משלם על המוצר שהוא צורך", אמר

עיקר המסקנות כלל שינוי במבנה דמי הניהול של החיסכון לטווח ארוך – כך שיהיה מחיר כולל וידוע מראש (כולל דמי הניהול מההפקדה ומהצבירה). המלצה נוספת של הוועדה היא הרחבת תפריט מסלולי השקעה וחיוב הגופים המוסדיים ביצירת מסלולי השקעה עוקבי מדדים בעלות נמוכה וללא קרנות השקעה. בנוסף, קבעה הוועדה כי

לא פלא שיש מתנגדים להמלצות הוועדה
קאשי הוסיף וציין כי "היו לכך המון הסברים אקדמיים ופרקטיים למה לא צריך לתת